

MESKEN'İN ETNOGRAFYA VE FOLKLORU İLE İLGİLİ ANKET SORULARI

Prof. Dr. Orhan ACIPAYAMLI

- 1 - Köy'ün adı? Köy adı'nın etimolojisi? Köy halkının menşei? Köy'ün kuruluşu?
- 2 - Köy'ün nüfusu? Kadın ve erkekler arasındaki nüfus farkı?
- 3 - Köyün bağlı olduğu il, ilçe ve nahiyeye? Köy'ün yüksekliği? Köy arazisinin şekli? Köy'ün içinden veya yakından geçen yollar? Çevredeki akar sular? Köy veya çevresinde yer sularının olması? Ne zaman?
- 4 - Köy'ün iklimi?
 - a) Mevsimlere göre su? Yağmurlar? Yağış miktarları? Yağış devirleri? Yağmurla ilgili inanç ve atasözleri?
 - b) Güneşin mevsimlere göre günlük durumu? En uzun ve en kısa günleri? İlgili inanç ve atasözleri?
 - c) Kar'ın yağış zamanı ve miktarı? İlk kar ne zaman düşer? Kar ne zaman ortadan kalkar? Karın en fazla görüldüğü kışın? Karın yerle kalı süresi? Kar ile ilgili inanç ve atasözleri?
 - d) Köyde sis durumu? Sisle ilgili inanç ve atasözleri?
 - e) Rüzgârlar? Mevsimlere göre esas rüzgârları? Rüzgârların esiş bitikliği? Sıcak, soğuk rüzgârlarla yağmur rüzgârları? Rüzgârlarla ilgili inanç ve atasözleri?
- 5 - İlim ve mevsimlerin halk çalışmalarındaki etkileri?
 - a) Ziraî faaliyet zamanları (bağ, hasat, tohum ekimi, v.b. işlemlerle ilgili olanlar).

- c) Sinai faaliyet zamanları (desticilik, dokumacılık, hasırçılık v.b. ları ile ilişkili olanlar).
- 6 - Köydeki ev sayısı? Köydeki aile sayısı? Akrabalar köyün aynı bir yerinde mi otururlar? Yoksa geligi güzel bir iskân şekli mi gösterirler? Bir evde kaç aile oturmaktadır? Bir aile kaç üyeden meydana gelmektedir? Bu üyeler kimlerdir? Evlenen bir kız için yeni bir ev mi açılır? Yoksa kocasıyla kendi ailesinde mi kalır? Evlenen erkeğin, bu husustaki durumunu nasıldır?
- 7 - Köydeki tek, iki ve daha fazla katlı evlerin sayıları ne kadardır? Katlı evlerde katların görevleri nedir? Üst kata ne ile çıkarılır? Merdivenler evin neresindedir? Sabit midirler?
- 8 - Köyde kaç tane bir, kaç tane iki, kaç tane üç . . . odalı ev vardır? Bunların ne kadarı bir, ne kadarı iki katlıdır? Evdeki odaların vazifeleri nelerdir? Tak-tuk odası var mıdır? Yatak ve misafir odaları ayrı ayrı mıdır? İki katlı evlerde alt kat neye yarar? niçin böyledir? Çok odalı evlerde ilâve inşaat yapılmış mıdır? Böyle olduğu takdirde, ilâve evin neresine yapılmıştır? Nasıl? Anne, baba, çocuk ve akrabalar aynı bir odada mı yataklar, yoksa ayrı ayrı odalarda mı?
- 9 - Bir ve iki katlı evlerin ortalama yükseklikleri? Bir katlı ve iki katlı evler arasında dam şekilleri bakımından farklar var mıdır? Varsa bu farkları ayrıntıları ile belirtiniz.
- 10 - Köyünüzde mesken dışında ne gibi yapı şekilleri vardır? Cami, mescit, misafir odası, yunak, hamam, değirmen, ahır, çeşme, okul v.b. ları olarak gösterebileceğimiz bu gibi yapılar, köyün neresindedir? Bunların gösterdikleri herhangi bir mahalli özellik var mıdır?
- 11 - Köyde çadır kullanılmakta mıdır? Kullanılmakta ise çelik ve maddeleri bakımından kaç türlü çadır vardır? Bu çadırlar nasıl kurulmaktadır? nasıl kaldırılmaktadır? Çadırlar nerede kullanılmaktadır? Çadırların girişi hangi yöne bakmaktadır?
- 12 - Bir evin yapımına giden masraf? Bir evin satış bedeli? Köyde kiralık ev var mıdır? Köyde kaç ailenin evi yoktur? Bu gibi aileler nasıl ve nerede barınmaktadır? Köyde birden fazla evi olan aileler mevcut mudur? Fazla evlerde kimler oturmaktadır?

Hir ev ortasına olacak ne kadar bir zanaat içinde birer? İşgüzar
hangi ayda başlanır?

- 13 - Evlerin cepaçları hangi yöne bakmaktadır? Köy ev yönlerini,
a) güneş,
b) dört duvar,
c) rüzgârı,
d) arazi vaziyeti,
e) dinsel inanç,
f) basit ritüellerle korunan bir ilâhîleri var mıdır?
- 14 - Ortalarına nispeten bir ev kaç sene dayanmaktadır? Evler ne gibi
etkiler altında tahrip uğramaktadır? Kırım, rüzgârların, yapı
unsurlarının, içiiliğin, beklenmedik bir tahrip içinde etkileri
var mıdır? Köyde en eski ev ve evler kimlere aittir? Bu evler
hoyun nevâsinde bulunmakta mıdır? Diğer evlerle aralarında fark-
lar var mıdır? Bu evler hiç unutulmuş mudur?
- 15 - Evlerin pencere, kapı ve bacası gibi kısımları hangi yöne bak-
maktadır? Böyle belatlı bir yön varsa, bunun sebebini 13. soru-
da dediği a, b, c, d, e, f maddelerine göre değerlendiriniz.
- 16 - Ev tabanı neden aştı yapılmıştır? Taban kısmı düzleştirmiş
midir? Aşağı veya yukarıya nazaran ev tabanının durumu nasıl-
dır? Orlardan yüksek mi, alçakta mıdır? Tabana döşeme
yapılmış mı, nasıl yapılmıştır? Döşemeye hangi malzeme kullanılmıştır?
Burada ne gibi malzeme kullanılmıştır?
- 17 - Köy müstakim taban şekilleri nasıldır? Köyde kaç tane katı,
dikdörtgen, daire, beşgen taban biçimli ev vardır. Taban şekli
bakımından hiçbir müstakim şekil özelliğini göstermeyen evler
mevcut mudur? Kaç tane? Köy evlerini taban şekilleri bakı-
rından tuş, telâh, kerpîç, taşla... öykülerine göre kısımlara
ayırarak ve bunların sayılarını belirtiniz.
- 18 - Ambar, kiler, soğanlık, ahır gibi yerler evlerin ayrı bir yerde
mi bulunmaktadır? Nerede? Bu yapılar evlere bitişikse birleş-
miş yerleri evin ne tarafında?
- a) Ahır: Penceresi varmıdır? Penceresinin şekli, ölçüleri, yönü?
Ahırın şekli? Ahırda hangi hayvanlar bulunmaktadır?
Ahırda ne gibi araçları vardır? bunların şekli ve özellikleri?

- b) Samanlık: Yapılışı, eb'adı, kapısı, pencereleri, tavanı, tabanı? Samanlığa saman nereden atılır? Samanlıkta odaların yığılış tarzı?
- c) Ambar veya kiler: Yapılışı, ölçüleri, özellikleri, tabanı, tavanı?
- 19 - Hela evin neresindedir? bahçede midir? damda mıdır? Yerden yüksekte midir? kapısı hangi yöndedir? neden yapılmıştır? Şekli? eb'adı? Hela'dan kaç aile istifade eder? Bir evde kaç hela vardır? Hela'nın üstü açık mıdır? Kapısız hela var mıdır? Hela'larda septik çukuru var mıdır? Pislik ne yapılır?
- 20 - Evlerin iç ve dış kısımlarına süsleme yapılmakta mıdır? Süsleme, ağaç, taş, tuğla, kerpiç, çamur veya boya işçiliği yoluyla mı yapılmaktadır. Yapılan şekiller geometrik midir, hayvansal mıdır? bitkisel midir?. Bu şekillerin etrafında toplandığı özel bir motif var mıdır? Köylü şekillerde simetriye önem vermekte midir? Köyde yıldızlama yoluyla süsleme yapılmakta mıdır? Süslemenin dinsel veya inançsal herhangi bir anlamı var mıdır?
- 21 - Evlerde ne gibi eşyalar kullanılmaktadır? Mutfak araçları, ziraat araçları, mobilyalar nelerdir? Bunların yapıları, şekilleri, ölçüleri? Ev eşyaları ile ilgili olarak ne gibi bir tabaklı mülkiyet sistemi uygulanmaktadır? Evlerde yalnız kadın, erkek veya çocukların kullandıkları eşyalar var mıdır?
- 22 - Ev içinde veya dışında yapılmakta olan sinai faaliyetler? Bu faaliyetlerin zamanları?
- 23 - İnşaatlarda kullanılmakta olan malzemeler:
- a) Ağaç: Nereden, nasıl elde edilir? Bir ağaç nasıl, ne zaman ne ile boğulur? Boğulan ağaç ne kadar bekletilir? Bu işleri kimler yapar? Ağaçlar ne ile, nasıl, ne zaman kesilir? Ağaç kesme işinde daha ziyade kimler çalışır? Ayrıca, surf ağaç kesme işinde çalışmakta olan bir sınıf türemiş midir? İnşaatla kullanılmak istenen ağaç hangisidir? Ağaçlar köye hangi yollarla ve nasıl getirilir? Taşınma işinde kimler çalışır? Ağaç taşınmayı takip eden zaman içinde herhangi bir toplandı veya eğlence yapılır mı? Ağaçlar hangi işlemlerden

sonra inşaatı elverişli bir hale getirilirler? Nerede, kimler tarafından? Bu hususta ne gibi aletler kullanılır?

- b) Taş: Nereden, nasıl, ne ile, kimler tarafından elde edilir? Taş ocaklarının özellikleri nelerdir? Ocaklarda ne gibi aletler kullanılır? Aletlerin nasıl kullanıldığına anlatınız? Şartları ve şekilleri nelerdir? Taş, ev yapmaya kendisi mi yatar? Taş, toplandıktan yereye veya ocaklardan hangi vasıtalarla, nasıl ve ne zaman taşınır? Temel kazımından önce mi yoksa sonra mı taşınır? Taş kırılır mı? Taşınarda köylüler birbirlerine yardım ederler mi? Taş nerede ve ne zaman inşaatı elverişli duruma getirilir? Bu hususta neler yapılır? Taş kırılır ve ne ile yontulur? Temel ve duvar taşlarının cinsi aynı mıdır? Kaya taşları ne gibi bir inşaatla ilgili tutulur? Taşların türleri?
- c) Toprak: İnşaat için gerekli olan toprak nereden sağlanır? Nasıl ve ne ile alınır? Araçları anlatınız? Herşey yapmaya için kullanılan toprak ile duvarlarda ve evlerde kullanılan toprak aynı yerden mi elde edilir? Toprakların makbul olanı var mıdır? Toprak, temel kazımından önce mi yoksa sonra mı inşaat yerine taşınır? Ne ile ve kimler tarafından taşınır? Bu hususta kullanılan araçlar nelerdir?
- d) Kerpiç: Kerpiç nerede hazırlanır? İnşaat yerinde mi yoksa belirli bir yerde mi? Kerpiç toprağı elenir mi? Ne ile çamur, kim tarafından ve nerede yapılır? Ne kadar su ve toprak kullanılır? Kerpiç toprağına, başka maddeler konur mu? Bu hususta ne kadar su kullanılmaktadır? Çamur nasıl kuru? Ayakla, elle veya başka bir araçla? Karılar ve kırımla getirilen çamur bezem kalıplara dökülür mü? Çamur kalıplara ne ile taşınır? Kerpiç kalıpları neeldir? Maddesi? Özellikleri? Ölçüleri? Kalıplarda çalınlar kimlerdir? Kudu? Etkek? Kalıba çamur ne ile aktarılır? Kalıptaki fazla çamur ne ile alınır? Kalıp nasıl kaldırılır? Kalıplardan altına gelen toprak nasıl alınmalıdır? Kerpiç kaç gün kurumasına terk edilir? Kuruyan kerpiç nasıl toplanır?
- e) Siva: Siva toprağı nereden elde edilir? Siva toprağına özellikleri var mıdır? Bu toprak siva yapılırken alettir mi?

Siva toprağına saman gibi maddeler ilâve edilir mi? Sivanın yapılması ve duvara sürülmesi sırasında ne gibi aygallar kullanılır?

- f) Dam Toprağı: Nereden, nasıl ve ne ile elde edilir? Dam toprağının içine neler katılır? Bu toprak dama nasıl ne ile aktarılır? Bu hususta kullanılan araç ve gereçler nelerdir?
- g) Taban Toprağı: (f) deki sorular.
- h) Su: Nereden temin edilir? Su köyün neresindedir? Su inşaat yerine hangi vasıtalarla ulaştırılır? Taşma işini kimler yapar? Kadınlar? Erkekler?
- ı) Kum: Kum, inşaatın hangi kısımlarında kullanılır? Gerekli kum nerelerden, nasıl ve hangi araçların yardımıyla elde edilir? İnşaata elverişli olan kumun özellikleri nasıldır? Kum inşaat yerine hangi araçlarla taşınır? Taşma işini kimler yapar? Kum taşımada belirli bir zaman aranır mı?
- i) Kireç: İnşaata gerekli olan kireç nereden, nasıl ve ne ile elde edilir? İyi bir kirecin özellikleri nelerdir? Kireç, ocaklardan inşaat yerine nasıl taşınır? Kireç inşaatın neresinde kullanılır? Ham kireç, inşaata elverişli hale getirilmek amacıyla hangi işlemlere tabi tutulur? Bu hususta kullanılan araç ve gereçler nelerdir? Yakılan kireç nasıl bir usulle dindendirilir? Kireç kuyularının özellikleri nelerdir?
- k) Kiremit: Köyde kiremit yapılır mı? Kiremit fırınının özellikleri nelerdir? Fırın kimin elindedir? Çalışma şekli nasıldır? Kiremitlerin özellikleri? Kiremitler kaç mal olmaktadır? Kiremitler, dışardan temin edildiği takdirde, nereden satın alınmaktadır? Ne ile ve nasıl köye ulaştırılmaktadır?
- l) Çivi: İnşaat için gerekli çivi nereden temin edilmektedir? İnşaatın hangi kısımlarında hangi cins çivi kullanılmaktadır?
- m) Tuğla: Tuğla yerli ocaklardan elde ediliyorsa, ocakların durumu, çalışma tarzları nasıldır? Tuğlaların özellikleri? Tuğla nerelerde kullanılmaktadır? Nasıl? Tuğlanın maliyet fiyatı? Eğer tuğla, dışardan getiriliyorsa, nereden getirilmektedir ve nasıl?

n) Cam: Cam nerelerde kullanılmaktadır? Köyde, daha çok, hangi cins camları tercih edilmektedir? Camun maliyet fiyatı nedir?

24 - Köyde kaç türü duvar vardır?

a) Kerpiç Duvar: Duvardaki kerpiçlerin örülme şekli herhangi bir esasa göre mi olmaktadır? Ana ve kuzu kerpiçlerin duvardaki yerleri ile birbirlerine karşı durumları nasıldır? Derzler nasıl bağlanır? Duvarda kaç sıra kerpiç bulunmaktadır? Durumu şekille gösteriniz. Bir evin bütün duvarları aynı bir sistemle güremleri örülmüştür? Arada farklar varsa, bu farklar nelerdir? Kerpiçleri birbirine bağlamak üzere nasıl bir harç kullanılır? Duvarlardaki, kapı, pencere ve diğer açıklıklar nasıl meydana getirilir? Duvarların farklı yönlerden ölçüleri? Duvarların neresinde kereste kullanılır? Hatların şekli, cinsi ve eh'adları? Duvarın her iki yüzüne hatlı konular mı? Tavan girişlerinin altında hatlı var mıdır? Hatların arasında ağaçla bağ yapılıp yapılmadığı? Duvarların duvar nereslerinde hatlı vardır? Taş temelden kerpiç göçülükten hatlı kullanılır mı? Nasıl? Lentolar nasıl konur? Ne zaman konur? Duvarda kimler çalır? Hususi işi? İnşaat sahibi? Akrahalar? Kemyalar? Ortalama, duvarda kaç kişi çalır? bir evin duvarı kaç günde bitirilir? Kadınlar duvarda çalır mı? Ne yaparlar? Duvar yükseldikçe malzemeler yukarı nasıl verilir? Bu hususta ne gibi araçlar kullanılır? Duvarın iskele kurulumu? Duvarların eh'adı nedir? İki katlı evlerde ögü tarzı ile kerpiç arası aynı mıdır?

b) Ağaç İskeletli Duvar: Ağaç iskelet nasıl yapılır? Birbirlerine bağlanış şekilleri? İskeletli kimler yapar? Duvar yapımında kullanılan araç ve aygıtlar? Duvar teminatlıktan sonra, duvarın iç ve dışına dila ağıta konur mu? Niçin? Ağacın adı? Eh'ad? Böyle duvarlar kaç günde biter? Oda duvarlarının yapılış tekniği diğer duvarların aynı mıdır? Duvar işi-bişiğinde kimler çalır?

c) Taş Duvar: Duvara konacak taşlar işlenir mi? Ne ile? Nasıl? Taş duvar nasıl örülür? Köçe taşlarının herhangi bir özelliği var mıdır? Bir duvar üzerinde aynı aynı iç ve dış

sıralı şekiller mevcut mudur? Harç? Nasıl konur? Taşların aralarındaki boşluklar nasıl doldurulur? Duvar nasıl yüksektir? Bu duvarların ortalama eb'adları? duvar yapımında kimler çalışır? İç duvarları? Duvarlarda pencere, kapı, dolap gibi boşluklar nasıl açılır? Taş duvarlardaki lento'ların durumu? Bu duvarlarda içi olarak kimler çalışır? İçinde taş ve kerpiç kullanılan karışık duvarlar var mıdır? Bunların yapılmış şekilleri nasıldır?

- d) Odun Duvar: Bu gibi duvarlarda öz'ler nasıl üstüste konur? Nerelerinden kertik açılır? Nasıl? Ne ile? Bir katlı veya iki katlı öz evleri yapmak için duvarlarda ne kadar öz kullanılır? Özler arasındaki açıklık ne ile kapatılmaktadır? Bu duvarlarda kapı ve pencere boşlukları nasıl meydana getirilmektedir? Öz'lerin eb'adları? Öz duvarlarının ortalama ölçüleri? İç bölmeler nasıldır? Bu evlerde, taban ve tavan? Ev yapımında kimler çalışır?
- e) Ahşap Duvar: Duvar direklerinin her iki yüzüne çıta veya dallar çakılmasıyla meydana gelen duvar şekli, köyde var mıdır? Çatalar arasındaki boşluğa ne doldurulur? Nasıl? Duvara sıva nasıl, ne ile yapılır? Duvarların ölçüleri? Bu gibi duvarların yapılmasında kimler çalışır?
- f) Tuğla Duvar: Tuğlaların duvarda tertip şekli? Bir ana duvarda kaç sıra tuğla bulunmaktadır? Ana duvar köşeleri birbirlerine nasıl bağlanır? Bu duvarlarda pencere, kapı, orak, dolap gibi boşluklar ne suretle meydana getirilir? İç duvarlar ile ana duvarlar arasında ne gibi farklar vardır? Tuğla duvarların taş, kerpiç ve çamurla bir arada karışık bir örnek teşkil ettiği haller mevcut mudur? Tuğla duvarlarda çalışanların özellikleri nelerdir? Duvar yapımında hangi aletler kullanılır?

2.3 - Köyde evlerin üstü nasıl ve ne şekilde örtülür?

- a) Dam: Evin üstünü döz bir şekilde örten toprak yığınının özellikleri? bu hususta kullanılan malzemeler? Öz'lerin, pardi'ların kuturları? Aralıkları? İşleniş tarzları? Duvara yerleştirilmiş şekilleri? Kirişler taban ağacına mı, hatıflara mı

İstinad eder? Özerlece dayandıça diğery veya yatry başka dayanaklar var mıdır? Bir derinde vatalana kaç oz, kaç "pardi" bulunur? Dama nasıl yapılır? Dama özerine konan toprağı tutmak için, sızıkların izarına ne konur? İnce dallar? Saz demetleri? Hacı? Herhangi bir vasıta? Bunlar nereden, nasıl kunter tarafından temin edilir? Ne gibi işkollere tabi tutulurlar? Bu hususta ne gibi uleler kullanılır? Öv ve pardi'ların özerine, yağınca sızdırılmamak amma ile kumulan topeak kaç katır ve kalınlığı ne kadardır? Bu kat? İnce İzi kat? İnce ve dik meyilli bir tek kat? Bu İzi katın özerine ve çekli-ekte miçli? Sivatan toprağı İzi dam toprağı İzi çekli-İleri neledir? Damlara kat ve yağınca vularının sızmasını İzi ne gibi ulelere haş vatalandıadı? Dama tuzla su dökülür mü? Tuzla su nasıl hazırlanmaktadır? Dama tuzlu su nasıl sıtırılır? Hangi araçla dama serpilir? Tuzlu su dama yıldı kaç defa, hangi mevzuatlerde dökülür? Dama tuzla su dökmenin zararları var mıdır? Dama tuzla suhan başta toprağı döküldüğü halde var mıdır? Bu toprağı çekliçli? Toprak dama hangi araçla ve nasıl serilir? Bu İzi kimler çalır? Toprak serme işlemi ne kadar devama eder? Dama tuzlu su vey toprak dökmenin devambilik süresi ne kadardır? Yungu veya yuvak top uleçli? Yungu nup nereden elde edilir? Yungu haline nasıl ve kim tarafından getirilir? Yungu'ya çekmek izare ne kullanılır? Dama kimler yungu çalır? Dama tasavvurı aktarıldığı halde var mıdır? Dama kaç yıldı bir ve nasıl aktarılır? Dama aktarılmasında kimler çalır? Aktarına süresi ne kadardır? Bu iş için ne gibi uleler kullanılmaktadır? Otalanca olarak bir İdam toprak kaç kağıt yuleme vatalandı? Dama İdam güten var mıdır? Dama konulan duvarlara tedavüs eder mi? Dama İdam? Dama İdam, muhakkak meyilli mı olurlar? Bu meyil ne kadardır? Evlerden dama hangi vasıtalarla ve nasıl çalır? Dama İdam kartlar hangi vasıtalarla, kimler tarafından ve nasıl kılınır? Bunun için kullanılan çekli uleler var mıdır?

- *) Çatı Damı: Çatı nasıl yapılır? Duvarlar bitince, duvarların üstüne iç ve dış kapaklar zırır mı? nasıl? Dama vatan ne gibi işkollere yapılır? Tavan dakına genişliği odanın genişliği kadar mıdır? Baba özeri veyye çalır? İvin kure veya

dikdörtgen oluşuna göre baba direği sayısı değişir mi? Baba direği ev uzunluğunun kaçta kaçdır? Baba direği üzerine makas çakılır mı? Nasıl? Kiremit neyin üzerine ve nasıl döşenir? Makas, oturtma, tavan dalı, asma makas, baba direği, mertek, aşık, dilme nedir? Evlerde tavan var mıdır? Özellikleri? Çatı yapımında ne gibi aletler kullanılmaktadır? Çatı inşaatında kimler çıkar?

- 26 - Kapı: Kapının şekli, boyutu? Kapı kasmağının maddesi ve niteliği? Kapı evin hangi cephesi üzerindedir? Bulunduğu duvarın neresindedir? Kapının eşiğe karşı seviye durumu? Kapı kanadının yapıış şekli? Kapı kanadının kalınlığı? Kanadı meydana getiren ağaçların vaziyeti? Bu ağaçlar birbirlerine nasıl bağlanmışlardır? Kapılar kaç kanatlıdır? Kapı kanadı hangi tarafa açılır? Kapı, güllap veya menteşe ile mi bağlanmıştır? Sokak, bahçe ve oda kapıları arasında farklar var mıdır?
- 27 - Pencere? Şekli? Boyutu? Kasmağı? Hangi maddeden yapılmıştır? Pencere evin hangi cephesi üzerindedir? Odalarda kaç pencere vardır? Penceresiz oda var mıdır? Sokağa bakan pencere ile avluya bakan pencere arasında herhangi bir fark mevcut mudur? Pencereilerin yerden yükseklikleri? Pencereilere cam takılması? Pencereiler kaçar kanatlıdır? Kayma pencereler var mıdır? Varsa, bunların özellik ve yapıış şekilleri? Kış esnasında camsız pencereler ne ile kapatılmaktadır? Pencereilerde parmaklık, kafes, kanat var mıdır? Bunların boyutları? Yapılışları? motifleri? Kanatlar pencereye ne ile tuturulmuştur? Kanatlar, evin içine mi, dışına mı açılırlar?
- 28 - Kapıların kilitleniş şekilleri? Kilitler hangi maddeden yapılmıştır? Kilitlerin mekanizması? Kilit çevrede mi yapılmaktadır? Köyde tahta kilit var mıdır? Varsa, işleyiş ve yapıış tarzı? Kapı içeriden nasıl kapatılır? Bu hususta kullanılan malzeme ve araç nedir?
- 29 - Ocak: Duvardaki yeri? Kapıya göre durumu? Şekli? Boyutu? Zemini? Yapılışı? Yönü? Ocakta ne gibi eşyalar bulunmaktadır? Ocağın yanında eşya koymak için yapılmış olan boşluklar var mıdır? Özellikleri? Ocak senede kaç defa temizlenir? evlerin neresinde ocak vardır? Bu ocaklar arasında yapıış,

çekiş ve kullanış bakımından farklar var mıdır? Köyde soba kullanılır mı? Sobalar nereden tedarik edilir? Baca? çekiş? ağız? işleyiş? temizlenmesi? Bacanın duvara dışarda kalan kısmının şekli? yapılış tarzı? Deliklerinin işlenmesi?

- 30 - Evin duvarlarına neler neler? Ofislerden yapılan süsler? Mısır asmağı? Soğan asmağı? Resim? Duva levhaları? Nazarlıklar? İstemleket bitiricilerinin resimleri? Bunların herbirinin duvarda özel yerleri var mıdır? Duvarda raf var mıdır? Duvarın neredenide? Duvara nasıl tutturulmuştur? Rafın üzerine neler konur.
- 31 - Işık: Köyde aydınlatma şekilleri? Lamba? İdare? elektrik? Başka bir vesile? Çocuk ışığı? Köyde hiçbir aydınlatma aracı kullanılmayan evler var mıdır? Uyku saati kaçır?
- 32 - Avlu: Her evin avlusu var mıdır? Şekli? Boyutları? Avlu duvarları evin hangi cephesindedir? Eve giriş Avludan mı olmaktadır? Avlu duvarları hangi maddeden ve nasıl yapılmıştır? Duvarın temelleri var mıdır? Avlunun içinde neler vardır? Avlunun zemini nasıldır?
- 33 - Köy evlerinin birbirlerine karşı duruşları nasıldır? Evler bitişik mi? Yoksa, yollaraolu birbirlerinden ayrılmıştır? Evler yelkenlerine bakınca duvarlarıyla mı yoksa kendi duvarlarıyla mı konuşulur? Evlerin köyde dağılım şekli nasıldır?
- 34 - Köydeki damların şekilleri? İnce beşik dam, kaç topa dam, kaç karıfelli vardi? Beşik ve topa damların içlerinde kırılmır vardır? Teneke örtülü dam var mıdır?
- 35 - Ev yapıldıktan sonra maddiye temizliği yapılır mı? Evler senede kaç defa temizlenir?
- 36 - Ev ile ilgili âdet ve inanmalar?
- a) Yer seçimi ile ilgili olanlar: Yeni bir ev nerede yapılır? Akrabalar meclisinde mi? Yeni bir ev seçiminde tabii etkilerden herhangi bir âdet ve inanma var mıdır? Yeni evin yerini kim seçer?
- b) Arsa ile ilgili âdet ve inanmalar: Temelden kaplanmağa, taşın, yılan, kırkayak çikme takdirde o arsa hakkında ne söylenir? Uğurdur? Uğursuz? Uğursuz bir hayvan arşada derhal öldürülmesi takdirde arsanın uğursuzluğu geçer mi?

- c) Remil atmak suretiyle arsanın uğurlu olup olmadığı araştırılır mı?
- d) Temel açılacak yerin dört kenarına taş dizilerek arsanın tam ortasına rastlayan kısmına bardak konur mu? Konursa, ne gibi düşünce ile konulmaktadır? Daha sonra ne yapılır? Üç gün ard arda gelinerek taş yığınlarının bozulup bozulmadığına ve bardaktaki suyun azalıp azalmadığına bakılır mı? Taşlar bozulmuş, bardaktaki su azalmış olursa, bu durumu neye yorular? Uğursuzluğa mı? Benzer başka tatbikatlar var mıdır?
- e) Satın alınmak istenen veya üzerinde inşaat yapılmak arzu edilen bir arsanın uğursuz olup olmadığına anlamak amacıyla bayyurulan diğer bir tatbikat şekli var mıdır? Örneğin, Arsanın sahibi, bir kilo tuz aldıktan sonra, bir ay içinde başından fena bir olay geçip geçmediğini kontrol eder mi? Uğursuz addedilen bir arsada ev yapar mı? Bu hususta bildiğiniz başka âdet ve inanmalar var mı? Temel ile ilgili âdet ve inanmalar:
- f) Temel belirli bir gün ve saatta çözülmü mü? Niçin? Kim çözer? Sebebi? Temel açılırken dua okunur mu? Duayı kim veya kimler okur? Dua okunurken neler yapılır?
- g) Temel kazımına önce hangi köşeden başlanır? Temeli kim veya kimler kazar? Temel açılmasında yabancılar çalışır mı? Çalışmazsa sebebi nedir? Temele ilk kazmayı kim vurur? Niçin?
- h) İlk kurban ne zaman kesilir? İlk kazmadan önce? Sonra? Kurban belirli bir günde mi kesilir? Kurbanı kim keser? Nasıl? Bu sırada ne yapılır? Kurbanın kanı nereye akıtılır? Kurban eti ne yapılır?
- i) Temele ne konur? Gümüş eşya? Bakır para? Demir? Çelik? Öküz boynuzu? Erkek çocuğu saç? Buğday? Şeker? Tuz? Karı otu? Yatır taş? Dua kağıtları? Neden?
- k) Temele konan ilk taş nereden getirilir? Camiden? Yatırdan? Mezardan? Bu taşı temele kim koyar? Temelin neresine? Nasıl? Ne zaman? Bu sırada dua okur mu? Tören hangi gün yapılır?

Eşik ile ilgili âdet ve inanmalar:

- a) Eşikte oturmak, yatmak doğru mudur? Eşik yontulur mu? Bu yasaklara bilhassa kimler dikkat eder? Kadınlar? Genç kızlar? Erkekler? Delikanlılar?
- b) Eşiğe basılır mı? Basılmaz mı? Niçin? Gelin eşiğe basarken: -Bastım kapısının eşiğini, Yılında koydum beşiğini. . . . şeklinde bir tekerleme veya benzerlerini söyler mi?
- c) Eşikten geçerken önce hangi ayak atılır? Niçin? Eşikten önce sol ayakla geçilirse ne olur?
- d) Gelin eşiğin üzerine konan saban demirinin üzerinden atılır mı?

Kapı ile ilgili âdet ve inanmalar:

- a) Bir evden askere giden olursa sokak kapısı akşama kadar açık bırakılır mı? Neden?
- b) Gelin damat evine girerken kapıya ne sürer? Zeytin yağı? Sade yağ? İki kanatlı kapıların hangi kanadına yağ sürülmektedir? Nasıl? Bu sırada dua okunur mu? Oda kapısına yağ sürülür mü? Gelin yağı nereden temin eder?
- c) At, inek, merkep, öküz gibi hayvanlar satın alındığı takdirde, bu hayvanların tırnaklarına, ahır kapısına yağ sürülür mü? Niçin? Yağı kim sürer? Yağ sürme sırasında dua okunur mu?
- d) Nasibin gülr olması için sabahları erkenden sokak kapısı açılır mı? Açık bırakılırsa, ne zaman kapatılır?
- e) Gelin damat evine girerken kapıyı kaç kere açar ve kapar? Niçin?
- f) Gelin sokak kapısından damat evine girerken başına ne atılır? Kabak çekirdeği? Para? Niçin?
- g) Gelin kapıdan geçerken eşiğe konmuş olan içi su dolu bakraç ayacı ile devirir mi?
- h) Ölü çıkan evin kapısı açık bırakılır mı? Ölünün çıktığı evde genel bir temizlik yapılır, ev tütsülenir mi?

- 1) Kapılara ne asılır? Mavi boncuk? At nalı? Niçin?
- 2) Kapıda tutulan çocuk çikitten düşer mi?
Bu hususta daha neler biliyorsunuz yazınız?
Ocak ile ilgili âdet ve inanmalar:
- a) Ocağa su dökülür mü? Dökülürse ne yapılır?
- b) Ocakta yanan oduna ayakla dokunmak iyi sayılır mı?
- c) Sönmüş odunun tekrar yakılması halinde neye dikkat edilir?
Eğer odun, ters tarafından yakılacak olursa, evdeki hayvanların ters doğuracağına dair bir inanç var mıdır?
- d) Ocağın sağ bucağı ve sol bucağı kimlere aittir?
- e) Ocak ne zaman süpürülür? Ocağın kölleri nereye atılır?
Çatı ile ilgili âdet ve inanmalar:
- a) Çatının ağaçları konduktan sonra herhangi bir tören yapılır mı?
- b) Çatıya kırmızı veya yeşil bayrak asılır mı?
- c) Ev sahibi içkilere hediye getirir mi? Bunlar nelerdir? Bırsırada ustalar ne gibi hareket yaparlar? İçkiler birararada şu sözleri veya benzerlerini söylerler mi:?
- Bir ev yaptım yeşil çimene,
Allah nasip etsin Hinde Yemene,
Allah geçinmek versin cemi cümleye...
- Evlle ilgili âdet ve inanmalar:
- a) Evden askere giden olursa ev süpürülür mü? Ne zamana kadar ev temizlenmez? Niçin? Askere giden gencin annesi ne yapar? Dışarı çıkmadan uzun müddet evde kalmak zorunlu da mıdır?
- b) Evlere şeytan girmemesi için neler yapılır? Evc karcı otu mu serpilir? Başka otlar kullanılır mı? Duasını yazılır? Bu duaları kimler yazar? Dualar nereye konur?
- c) Ev içindekileri büyü tutmaması için neler yapılır? Yılan, akrep, duaları neye yarar?
- d) Evde akrep, yılan ve tahta kurusu olmaması için neler yapılır? Duâ levhaları mı asılır? Bu levhalar kimler tarafından ve evin neresine asılır?

- e) Evlerde uğurla ve uğursuz addedilen yerler? Çamaşırlık? Bulutluklu? Hamaşuluk? Bu gibi yerlerde ne gibi hususlara dikkat edilir? Şeytan ve cin yapmamasın için ne yapılır?
- f) Bir evde yarıdan getirilmiş olan malzeme bulamazsa o ev uğursuz sayılır mı?
- g) Köyde cıvıllı, perilli ve uğursuz sayılan evler var mıdır? Neden?
- h) Evlerde hangi güçlerde temizlik yapılır? Neden?
- i) Evlere suya değinmeden için neler yapılır ve evin muhtelif yerlerine neler asılır?
- k) Yeni bir ev ile inancın evine ne zaman ve hangi gün taşınır? Taşınmadan önce neler yapılır? Eve ekmele kur'an okunur mu?
- l) Yeni girilen evlerde isah ziyafeti verilir mi? Niçin?
- m) Yeni taşınan bir evin uğurlu olup olmadığı nasıl anlaşılır?
- n) Yeni yapılan bir eve ilk göldüğü arada kurban kesilir mi? Bu kurbanın eti ne yapılır?
- Be hususla bildiğiniz diğer âdet ve inanışları yazınız.